

INGLIZ TILINI O'RGANISHDA ICHKI VA TASHQI MOTIVATSIYANING O'ZARO BOG'LIQLIGI

Ravshanova Farangiz

Samarqand davlat pedagogika instituti 4-bosqich talabasi

Annotatsiya. Mazkur maqolada ingliz tilini o'rganish jarayonida ichki va tashqi motivatsiyaning ahamiyati hamda ularning o'zaro bog'liqligi yoritib beriladi. Bugungi globalashuv davrida chet tillarini o'rganish har bir shaxs uchun muhim zaruratga aylanib bormoqda. Ingliz tilini muvaffaqiyatli o'zlashtirishda o'quvchilarning motivatsiyasi muhim omillardan biri hisoblanadi. Maqolada ichki motivatsiya va tashqi motivatsiya tushunchalari, ularning o'quv jarayoniga ta'siri hamda ingliz tilini o'rganishda motivatsiyani oshirish usullari haqida so'z yuritiladi. Shuningdek, ushbu ikki turdagi motivatsiyaning o'zaro aloqasi va ta'lim jarayonidagi o'rni tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: motivatsiya, ichki motivatsiya, tashqi motivatsiya, ingliz tili ta'limi, o'quv motivatsiyasi, pedagogika, til o'rganish jarayoni.

THE INTERRELATIONSHIP BETWEEN INTRINSIC AND EXTRINSIC MOTIVATION IN LEARNING ENGLISH

Ravshanova Farangiz

Samarkand state pedagogical institute 4th year student

Abstract. This article discusses the importance of internal and external motivation in the process of learning English and their interrelation. In the modern globalized world, learning foreign languages has become an essential requirement for individuals. Motivation is considered one of the key factors in successful language learning. The article explains the concepts of internal and external motivation, their influence on the learning process, and ways to increase students' motivation in learning

English. Furthermore, the relationship between these two types of motivation and their role in the educational process are analyzed.

Keywords: *motivation, internal motivation, external motivation, English language learning, learning motivation, pedagogy, language learning process.*

ВЗАИМОСВЯЗЬ ВНУТРЕННЕЙ И ВНЕШНЕЙ МОТИВАЦИИ В ИЗУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Равшанова Фарангиз,

студентка 4 курса Самаркандского педагогического института

Аннотация. *В данной статье освещается важность внутренней и внешней мотивации в процессе изучения английского языка и их взаимосвязь. В современную эпоху глобализации изучение иностранных языков становится важной необходимостью для каждого человека. Мотивация учащихся является одним из важных факторов успешного овладения английским языком. В статье рассматриваются понятия внутренней мотивации и внешней мотивации, их влияние на учебный процесс и методы повышения мотивации при изучении английского языка. Также анализируется взаимосвязь этих двух видов мотивации и их роль в образовательном процессе.*

Ключевые слова: *мотивация, внутренняя мотивация, внешняя мотивация, обучение английскому языку, учебная мотивация, педагогика, процесс изучения языка.*

Bugungi globallashuv jarayonida ingliz tili xalqaro muloqot vositasi sifatida muhim ahamiyat kasb etmoqda. Shu sababli ko'plab mamlakatlarda ingliz tilini o'rganishga katta e'tibor qaratilmoqda. Biroq tilni samarali o'zlashtirish faqatgina dars jarayoniga bog'liq bo'lmay, balki o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan qiziqishi va motivatsiyasiga ham bevosita bog'liqdir.

Motivatsiya – bu insonni ma'lum bir faoliyatni amalga oshirishga undaydigan ichki yoki tashqi omillar yig'indisidir. Ta'lim jarayonida motivatsiya o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan intilishlarini kuchaytiradi va o'rganish jarayonining samaradorligini oshiradi. Ayniqsa, ingliz tilini o'rganishda ichki va tashqi motivatsiyaning o'zaro bog'liqligi muhim ahamiyatga ega [1,45-47b].

Motivatsiya – bu shaxsni ma'lum bir faoliyatni bajarishga undovchi omillar majmui hisoblanadi. Ta'lim jarayonida motivatsiya o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularni faol o'rganishga undaydi. Motivatsiya asosan ikki turga bo'linadi: ichki motivatsiya tashqi motivatsiya. Har ikki tur ham til o'rganish jarayonida muhim rol o'ynaydi. Ichki motivatsiya va uning ahamiyati Ichki motivatsiya – bu shaxsning o'z iziqishi, ehtiyoji va intilishi asosida ma'lum bir faoliyatni amalga oshirishidir. Bunda o'quvchi tashqi mukofot yoki bosimsiz, faqat o'zining qiziqishi sababli o'rganishga harakat qiladi. Masalan, ingliz tilidagi filmlar va qo'shiqlarni tushunish istagi xorijiy davlatlarga sayohat qilish niyati chet elliklar bilan muloqot qilish qiziqishi ichki motivatsiyaga ega bo'lgan o'quvchilar odatda tilni chuqurroq va mustaqil ravishda o'rganishga intiladi. Tashqi motivatsiya esa tashqi omillar ta'sirida yuzaga keladi [2,98-102b]. Bunda o'quvchilar ma'lum mukofot, baho yoki talab sababli til o'rganishga harakat qiladi. Masalan, yuqori baho olish istagi ota-ona yoki o'qituvchi talabi yaxshi ish topish imkoniyati xalqaro imtihonlardan o'tish zarurati. Tashqi motivatsiya ham o'quv jarayonida muhim rol o'ynaydi, chunki u o'quvchilarning o'rganishga bo'lgan rag'batini oshiradi. Ichki va tashqi motivatsiyaning o'zaro bog'liqligi. Ingliz tilini o'rganishda ichki va tashqi motivatsiya bir-biri bilan chambarchas bog'liqdir [3,65-70b].

Ko'pincha tashqi motivatsiya vaqt o'tishi bilan ichki motivatsiyaga aylanishi mumkin. Masalan, o'quvchi dastlab yaxshi baho olish uchun ingliz tilini o'rganishi mumkin. Ammo vaqt o'tishi bilan u til o'rganishga qiziqib qoladi va bu jarayon ichki motivatsiya bilan davom etadi. Shu sababli o'qituvchilar dars jarayonida o'quvchilarning ichki motivatsiyasini shakllantirishga alohida e'tibor qaratishlari lozim.

Ingliz tili darslarida motivatsiyani oshirish uchun quyidagi usullardan foydalanish mumkin:

- interfaol metodlardan foydalanish;
- o'yin elementlarini qo'llash;
- guruhiy ishlash faoliyatlarini tashkil etish;
- multimedia vositalaridan foydalanish;
- real hayotiy vaziyatlarga asoslangan mashg'ulotlar o'tkazish.

Bu usullar o'quvchilarning darsga qiziqishini oshirib, ularning til o'rganish jarayonini yanada samarali qiladi [4, 120-125b].

Xulosa qilib aytganda, ingliz tilini o'rganishda motivatsiya muhim millardan biri hisoblanadi. Ichki va tashqi motivatsiya o'zaro bog'liq bo'lib, ular o'quvchilarning til o'rganish jarayoniga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Tashqi motivatsiya o'quvchilarni o'rganishga undasa, ichki motivatsiya esa ularning bilim olish jarayonini davom ettirishiga yordam beradi. Shuning uchun o'qituvchilar ta'lim jarayonida o'quvchilarning ichki motivatsiyasini rivojlantirishga e'tibor qaratishlari zarur. Bu esa ingliz tilini samarali va chuqur o'zlashtirishga xizmat qiladi [5, 50-55b].

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Jalolov J. Chet til o'qitish metodikasi. Toshkent: O'qituvchi, 2012. 45 -47-betlar.
2. Harmer J. How to Teach English. London: Longman, 2007. 98-102-betlar.
3. Scrivener J. Learning Teaching. Macmillan Education, 2011. 65-70-betlar.
4. Richards J., Rodgers T. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press, 2001. 120-125-betlar.
5. Dornyei Z. Motivation in Second Language Learning. Cambridge University Press, 2005. 50-55-betlar.